

SEYHUN TOPUZ

Ortak Bellek / Collective Memory

Ortak Bellek

Bu güne kadar geometrik formları kullanarak gerçekleştirdiği heykelleriyle minimalist bir yaklaşım sergileyen Seyhun Topuz, Maçka Sanat Galerisi'ndeki bu sergisinde ilk kez nesnelere dünyasından kaynaklanan yapıtlarıyla karşımıza çıkıyor ve bize günümüz sanatının sıradan nesnelere nasıl sanat yapıtına dönüştürülebildiğini bir kez daha gösteriyor. Topuz'un bu sergisine esin kaynağını oluşturan nesnelere, soyut hayallerimizi somut nesnelere dönüştürdüğümüz renkli tahta oyuncak blokları. Hepsisi yalın geometrik biçimler ve onların türevlerinden oluşuyor. Bu bloklar kuşaklar boyu varlığını korumuş, pilli ya da elektronik oyuncaklar tarafından yok edilememiş "ortak belleğimiz". Topuz'un bu sergisi bizleri geriye götürüyor ve bu modüllerle yeni düzenlemeler kurmaya çağırıyor.

Sergide yer alan 30 kadar parçanın her biri, bu oyuncakların özgün takımlarında bulunan biçimler, ancak Topuz modülleri bu nesnelere biçimlerine ve renklerine (mavi, yeşil, kırmızı ve sarı) sadık kalarak oluştururken boyutlarını 10 kat büyütüp içlerini boşaltarak yeniden yorumluyor. Modüller alüminyum profillerin kaynakla birleştirilmesinden sonra fırın boyayla renklendirilmiş. Son derece titiz bir işçilik sergileyen parçalar Marmara Üniversitesi Heykel Bölümü'nden Umut Gönen'in katkılarıyla üretilmiş.

Topuz'un önceki işlerinde irdelediği geometrik biçimin parçalanması ilkesi burada tersine döndürülmüş. Sanatçı bu kez izleyicinin bu parçaları, yani birimleri bir araya getirerek bir bütün oluşturmasını bekliyor. Dolayısıyla sergi süresince izleyicinin yapacağı müdahaleler ve oluşturacağı düzenlemeler sergiyi sürekli değiştirecek. Topuz'un bundan

önceki bazı işlerinde de kendi müdahalesiyle parçaların düzenini değiştirdiğini görüyoruz. Örneğin 1990'ların ortasında gerçekleştirdiği "bozulmuş dikdörtgenler"inde sanatçı parçaları her sergilendiğinde değişik düzenlemelerle bir araya getiriyordu. Buradaysa düzenlemeyi oluşturacak olan yalnızca izleyici. Sanatçı bu sergisiyle bir yandan başından beri izlediği geometrik tutumunu sürdürmekte, ama izleyiciyi belli bir mesafede tutan modernist biçimciliklerinden uzaklaşarak, güncel sanatın izleyici katılımını gerektiren tavrı içine yerleşmekte ve bu aşamayı geçmişindeki sağlam kurgusu üzerine oturtmakta. Amacı herkesin belleğine yer etmiş bu modüllerle kendi "oyununu" yaratması ve yitirdiklerini sandıkları bireysel yaratıcılıklarını yeniden keşfetmesi.

Modüller kuşkusuz farklı yaş kesimlerinden ve farklı disiplinlerden kişilerin elinde farklı bütünlükler kazanacak, ancak birim olarak her biri Topuz'un önceki işleriyle, özellikle de 1980'lerin ortasında geniş demir bantlarla oluşturduğu içi boş kırık köşeli çokgenleriyle kavram birliği içinde. Bu işlerle olan bir başka yakınlık da renk. Topuz demirden yaptığı heykellerinde malzemeye en yakın olan siyahı kullanagelen bir sanatçı, ancak zaman zaman beyaz, sarı ve kırmızı, şimdi de mavi ve yeşil karşımıza çıkıyor. Bu da sanatçının oyuncakların biçimleri kadar renklerine de sadık kalma isteginden kaynaklanıyor. Ancak Topuz modülleri renklendirirken, bütün içinde yaratacağı dengeyi de düşünmüş. İşin bütününe baktığımız zaman kullanılan dört renk de eşit değer kazanıyor, öne çıkan bir renk yok. Bütün bu modüller, hem fizisel olarak, hem de bıraktıkları etki açısından son derece hafif duruyor.

Bütün-birim bağlamında dikkat çeken bir başka unsur da birimler bütünden ayrıldığında ve tek başına bırakıldığında, çoğaltıldıkları nesnelere uzaklaşıp, kendi tanımlarını kazanması, yani her birinin bağımsız bir yapıt niteliğine bürünmesi. Bu da kuşkusuz işlere yeni bir boyut kazandırıyor ve sanatçının deneyimi, birikimi, malzemeye, biçime ve kompozisyona olan hakimiyeti, onu, özüne bağlı kalarak yeni deneyimlere doğru sürüklüyor.

Zeynep Rona

Ekim 2003

To my mother...

Collective Memory

Up until now, Seyhun Topuz has indicated a minimalist approach by using geometric form in her sculpture. However, in her new exhibition at the Maçka Art Gallery, her work is based for the first time on the world of objects. Here she shows us once more how everyday objects can be transformed into contemporary art. Topuz's source of inspiration in this exhibition are coloured wooden blocks which we as children transformed through our imagination from the abstract to the concrete. These blocks are constructed in simple geometric forms and their derivatives. Neither battery-operated nor electronic toys have been able to supplant these blocks which maintain their place in the collective memory throughout time. In this exhibition, Topuz takes us back to the past and invites us to re-arrange these modules to create new compositions.

Each of the thirty pieces shown in this exhibition is based on the original set of blocks. However, while keeping their original shapes and colours (blue, green, red and yellow), Topuz interprets these forms, by hollowing the inside and by enlarging them ten times their size. The modules made of aluminum profiles, and painted and fired after having been welded, were produced with the help of the precise and careful workmanship of Umut Gönen of the Sculpture Department of Marmara University.

Topuz's previous principle of fragmenting geometric form is reversed in this case. Here she expects the viewer to bring together the fragments, that is to say the units, to form a whole. Consequently, the exhibition will undergo constant change as viewers endeavour to re-arrange the modules and create new groupings. We have seen her own endeavours to

re-arrange shapes in some of her previous work. For example, in her "distorted rectangles" of 1999, the artist herself re-arranged the parts in different ways each time they were exhibited. The difference in the present exhibition is that now it is the viewer who will do the re-arranging. On the one hand, the artist continues the use of geometric form seen in her work since the beginning, but, at the same time, she moves away from the idea of modernist formalism that keeps the viewer at a certain distance from the art work. Thus the idea that in contemporary art the viewer is expected to participate in the creativity process is given a firm foundation. Her aim is to show that these modules, which are an embedded part of the collective memory, can be used to create a personal "game" and revitalize what seemed forgotten in time, the creativity of the individual.

Of course, these modules will gain different entities according to the difference in age and discipline of the individual arranging them. However, as a unit, each of these will have some reference to Topuz's previous work, in particular to her 1980 exhibition of complex polygonal forms, where such forms, hollow in shape, were arranged using wide bands of iron. Another point of similarity is the use of colour. As Topuz generally uses iron as her medium of sculpture, the colour she most often uses is black; however, from time to time, we have seen her use white, yellow and red in her work, and now she has added blue and green. The inclusion of these latter colours spring from her wish to remain faithful to the colour as well as the shape of these toys. Moreover, in using these colours for her modules, Topuz also takes into consideration the balance of the whole by using the colours in equal ratios, so that when one looks at the modules, no one colour stands out. All these modules have a peculiar lightness, both in appearance and effect.

There is one other factor which draws attention to the relationship of part to whole: this is, if a module is separated from the whole and set aside as a single unit, it can easily be divorced from the original object that it is reproduced from, attain its own identity and become an art object in its own right. Consequently, this gives a new dimension to the work and impels the artist, while remaining loyal to her principles, to use her experience and command of materials, form and composition, to try further innovative experiments.

Zeynep Rona

October 2003

Translated by Angela Roome

4 KASIM - 13 ARALIK 2003

EYTAM CADDESİ 31, MAÇKA 80200 İSTANBUL
TEL: (0212) 240 80 23 TEL/FAKS: (0212) 234 40 51

MAÇKA SANAT GALERİSİ